

Aleg. 218.

S p r a w o z d a n i e

komisyi drogowej w przedmiocie petycyi dzierżawcy Zakładu kąpielowego w Szczawnicy o udzielenie subwencyi na odbudowanie drogi Pienińskiej.

Wysoki Sejmie!

Zakład kąpielowy w Szczawnicy zajmuje, jeżeli nie pierwsze to niewątpliwie drugie pomiędzy zdrojowiskami krajowemi poczyste miejsce, gdyż tysiące osób ze wszystkich dzielnic Polski a nawet i obcy zdążają tu, czy aby znaleźć ulgę w cierpieniach, czy też po całorocznej pracy odpoczynek i wytchnienie, jedni zaś i drudzy przynoszą biednej ludności górskiej zatrudnienie i pożądany zarobek. W uroczej okolicy u stóp wspaniałych skał i lasów, nad brzegiem pięknej rzeki położona, cierpiała jednak Szczawnica i cierpi dotąd na brak komunikacyi miejscowej, co koniecznie na rozwój i rozkwit jej ujemny musiało wywierać wpływ. Poznał to poprzedni Szczawnicy właściciel śp. Szalay i jał się brakowi temu własnymi siłami zaradzić, tj. podjął budowę drogi w dolinie Pienińskiej prawym brzegiem Dunajca, i wykonał ją w latach 1873 do 1877 na przestrzeni 1550 m. b. własnymi środkami. Gdy następnie Szczawnica przeszła na własność Akademii Umiejętności w Krakowie, ta uznając ważność tej drogi tak pod względem komunikacyjnym jak i pod względem leczniczym dla piersiowo słabych, jako pośród gór i skał lasami świerkowemi i jodłowemi pokrytych położonej, od wiatrów zasłoniętej, prowadziła dalej budowę tej drogi przy pomocy subwencyi krajowej i wykończyła ją w 1887—1888 r. aż do Czerwonego klasztoru na przestrzeni 9100 m. b. kosztem 22.884 zł., z których na udzieloną subwencyę krajową kwota 7.500 zł. przypada.

Wykończenie tej drogi połączyło nie tylko Szczawnicę z Czerwonym klasztorem, miejscem prawie jedynym codziennych licznych wycieczek Szczawnickich gości i z węgierskim Zakładem kąpielowym w Smerdzące o 1 kilometr od Czerwonego klasztoru oddalonym, ale także co ważniejsza, połączyło kraj nasz z całą siecią dróg węgierskich, mianowicie gościńcami: Niedzica-Kesmark i Lubowia, komunikacyą zaś między stacyą kolejową w Starym Sączu a Węgrami przez ominięcie drogi na Czorsztyn prowadzącej a znaczne spadki mającej, uczyniła dogodniejszą i znacznie bliższą.

Niestety zeszłoroczne ciągle słoty i spowodowane niemi wylewy Dunajca oprócz kłęsk, jakie ludności okolicznej zadały, zadały też bardzo dotkliwą kłęskę Szczawnicy, przez dwukrotne zniszczenie drogi Pienińskiej. Po raz pierwszy mianowicie zniszczył wylew Dunajca drogę tę w miesiącu Czerwcu r. z., wyrządzone nim szkody pospieszyła naprawić Akademia umiejętności a wględnie jej dzierżawca, przy pomocy subwencyi rozporządzeniem Wydziału krajowego do L. W. 54.881/93 w wysokości 50% udzielonej. Pcwrtórny nadzwyczajny wylew Dunajca w miesiącu Sierpniu r. z. zniszczył doszczętnie większą część drogi Pienińskiej. Wydział Towarzystwa Tatrzańskiego tudzież dzierżawca Zakładu kąpielowego w Szczawnicy, wnieśli do Wydziału krajowego petycye do L. W. 54.365/93 i 59.322/93 w których z powodu, że większa część drogi pienińskiej leży na terytorium węgierskiem, proszą o przeprowadzenie rokowań z krajowym Rządem węgierskim względem odbudowania tej drogi, tudzież o uznanie drogi tej za publiczną. Wydział krajowy zarządziwszy rozporządzeniem do L. W. 41.622/93, wypracowanie dokładnego projektu radykalnej naprawy drogi pienińskiej, o ile ona leży na terytorium galicyjskiem, odniósł się na skutek wspomnianych petycyj w sprawie odbudowania dalszej części drogi na terytorium węgierskiem położonej pismem do L. W. 54.365/93 do węgierskiego Ministerstwa handlu, oraz do pp. Posłów Beli Gorgeya i Janossa Bobuli i wreszcie do Jego Biskupiej Mości Janosa de Waly, do którego lasy ponad drogą ową położone należą, oświadczając w piśmie swem gotowość wykonania projektu i przeprowadzenia budowy a nadto i przyczynienia się do kosztów budowy odpowiednią subwencyą pod warunkiem, by droga ta nznana została za publiczną i wydanym był zakaz spuszczenia na nią drzewa z lasów przyległych, które drogę rujnują. Na pismo swe nieotrzymał wedle zasiągniętej wiadomości Wydział krajowy dotąd żadnej odpowiedzi.

Obecnie wniósł dzierżawca Zakładu kąpielowego w Szczawnicy, jako prawonabywca krakowskiej akademii umiejętności, do Wysokiego Sejmu dwie petycye, w których przedstawiając poniesioną przez zniszczenie drogi kłęskę i wyjaśniając, iż ona tak Zakład kąpielowy jak i ubogą ludność górską w równej mierze ciężko dotyka, prosi o spieszne udzielenie na odbudowanie zniszczonej drogi subwencyi wyższej, by z powodu zbliżającego się sezonu kąpielowego przystąpić jak najrychlej do jej naprawy.

Z przedstawionego powyżej stanu rzeczy okazuje się, że droga pienińska ważną i doniosłą nietylko dla Zakładu kąpielowego w Szczawnicy, na którego rozwoju i rozkwicie krajowi i Wysokiemu Sejmowi niewątpliwie i w każdym razie zależy, lecz ważną ona jest także dla bliższej i dalszej okolicy i w ogóle dla całego kraju, zatem naprawa jej i wskazana i konieczna jest, co i sam Wydział krajowy uznał udzieliwszy zasiłku na naprawę po pierwszym wylewie to zarządziwszy wypracowanie projektu radykalnej naprawy i odbudowania.

Bacząc z jednej strony na te okoliczności, a z drngiej strony i na tę, że Wydział krajowy będzie miał sposobność użycia z funduszków na złagodzenie nędzy kłęskami zeszłorocznymi spowodowanej przeznaczonych celem przyjscia biednej ludności górskiej, bardziej niż inna temi kłęskami dotkniętej z pomocą, przez podanie im zarobku, jest komisya drogowa tego przekonania, że należy udzielić na naprawę i odbudowanie drogi pienińskiej wyższą subwencyą krajową i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye do l. 1.156/94 i 1.273/94 odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by petycyonującemu na naprawę i odbudowanie drogi pienińskiej wylewem Dunajca zniszczonej, o ile położoną jest na terytorium galicyjskiem, udzielił pomocy technicznej i subwencyi ponad normę

okólnikami oznaczoną, tudzież aby w tym razie, gdyby wdrożone z krajowym Rządem węgierskim względem odbudowania części tejże drogi na terytoryum węgierskim położonej, rokowania do pomyślnego doprowadziły rezultatu, udzielił tak pomocy technicznej jak i subwencyi w wysokości, jaką za stósowną uzna, atoli tylko pod tym warunkiem, jeżeli droga ta przez krajowy Rząd węgierski uznana będzie za publiczną i zakaz wydanym spuszczenia na nią drzew z przyległych lasów.

Lwów dnia 10. lutego 1894.

Przewodniczący :

J. Męciński w. r.

Sprawozdawca :

Dr. Midowicz w. r.

